

**LIETUVOS MOKSLEIVIŲ SĄJUNGOS
BALANDŽIO MĖNESIO VADOVŲ KLUBO**

TEMŲ PRISTATYMAS

2025 m. balandžio mėn.

NACIONALINIŲ TEMŲ PRISTATYMAS – Lietuvos moksleivių sąjungos (toliau - LMS) Valdybos rengiamas leidinys, skirtas informuoti moksleivius bei visuomenę apie kasmėnesiniuose, 42-ose savivaldybėse vykstančiuose organizacijos vienijamų moksleivių susitikimuose – Vadovų klubuose – diskutuojamas temas. Tikimės, kad šis leidinys padės geriau suprasti šių dienų moksleivių ir jaunimo aktualijas, problemas ir padės pasiruošti kokybiškoms diskusijoms reikiamomis temomis mokinių tarybose, mokyklose, o Vadovų klubuose išreikšta atstovų nuomonė atspindės mokyklos moksleivių nuomones. Šiame leidinyje pateikiamos tik nacionalinės temos, skirtos visoms LMS vienijamoms savivaldybėms. Informaciją apie papildomas Jūsų savivaldybėje Vadovų klubuose aptarinėjamas regioninės reikšmės temas savarankiškai pateikia LMS padaliniai.

TEMOS:

1. Viešojo transporto lengvata moksleiviams;
2. Vote16;
3. Akademinis sąžiningumas;
4. Karinis rengimas mokyklose;
5. Alumni klubai - mokyklų bendruomenių ugdymas;
6. Kultūros pasas;
7. Neformalusis vaikų švietimas (NVŠ);
8. Regioninė jaunimo politika.

1. VIEŠOJO TRANSPORTO LENGVATA MOKSLEIVIAMS

Norime Jus informuoti, kad LR Seimui patvirtinus 2025 - 2027 metų valstybės biudžetą, nuo balandžio 1 dienos Lietuvos mokiniai gali keliauti su 50% lengvata tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusais ir keleiviniais traukiniais. LMS iniciatyva, prasidėjusi dar prieš 6 - 7 metus, jog mokiniams būtų taikomas tokios pat viešojo transporto lengvatos, galop virto kūnu. Esame dėkingi visiems partneriams, kurie padėjo siekiant šio pakeitimo, jau **į LMS Pavasario forumą Utenoje, LMS nariai ir kiti mokiniai galės vykti perpus pigiau!**

2. VOTE16

Kovo 10 d. prasidėjo LR Seimo eilinė pavasario sesija, kurioje Lietuvos socialdemokratų frakcija planuoja registruoti projektą Konstitucijos 34 straipsnio pirmajai daliai keisti. Pataisa siūloma vietos savivaldos rinkimuose leisti balsuoti asmenims, kuriems rinkimų dieną yra ne mažiau kaip 16 metų.

Šio projekto teikimą LMS palaiko, tai pabrėžia LMS siūlymuose būsimosios XIX - osios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai (juos galite rasti [čia](#)), LMS pasiūlymuose politinėms partijoms 2024 m. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimams (juos galite rasti [čia](#)).

Mokiniams kaip interesų grupei, kuri neretai susiduria tik su jiems būdinga problematika įvairiose gyvenimo srityse, yra būtina užtikrinti tinkamas sąlygas būti realiai išgirstiems, kreipti atitinkamus sprendimus jiems tinkama linkme, veikti patiems susikuriant sprendimus ar užtikrinant reikalingą savipagalbą. Mokinių interesų grupei svarbu įgyti daugiau politinio svorio valstybės veikloje, politinių institucijų darbotvarkes pildant labiau į mokinį orientuotais klausimais bei ugdam įprotį aktyviai dalyvauti valstybės gyvenime.

Kviečiame išreikšti Jus visus palaikymą balsavimo teisės LR Savivaldybių tarybų ir merų rinkimuose nuo 16 metų suteikimui:

- *Išorinė komunikacija/advokacija* - išreikšti savo palaikymą viešoje erdvėje kuriant įvairų turinį, kuris pasakoja apie balsavimo bei balso teisės turėjimo svarbą moksleiviui, taip sustiprinant bendrą LMS poziciją. Bendradarbiauti su vietos žiniasklaida, siekiant daugiau

žmonių supažindinti su tuo, kad patys moksleiviai palaiko balsavimą nuo 16 m. savivaldos rinkimuose;

- *Aktyvus bendradarbiavimas* - dalyvauti įvairiuose bendruose renginiuose su politikais ir LR Seimo nariais;
- *Renginiai ir iniciatyvos* - įvairūs renginiai (akcijos, konferencijos, diskusijos ir t.t.) balsavimo nuo 16 m. tema, suteikiant galimybę juose dalyvauti visiems norintiems, ne tik vidinėms organizacijos struktūroms, atkreiptų plačiosios auditorijos dėmesį į šio pokyčio svarbą ir naudą moksleiviui.

Kilus klausimams ar kitiems sunkumams, drąsiai galite kreiptis į LMS prezidento patarėjas (kontaktai apačioje).

3. AKADEMINIS SĄŽININGUMAS

Akademiniis sąžiningumas – vienas svarbiausių rodiklių besimokant mokykloje, universitete ar kitoje ugdymo įstaigoje. Per pastaruosius kelis metus, akademinio nesąžiningumo rodiklis yra išaugęs, o tai tiesiogiai daro įtaką egzaminų ir kitų patikrinimų rezultatams.

1. Kaip manote, ar Jūsų mokykloje moksleiviai dažnai sukčiauja pamokų, atsiskaitymų metu?
 - 1.1. Kodėl? Padiskutuokite.
2. Kokiose pamokose sukčiaujama daugiausiai / mažiausiai?
 - 2.1. Kas tai lemia?
3. Kokiais metodais, būdais būtų galima sumažinti akademinį nesąžiningumą?
 - 3.1. Ar tai apskritai svarbu moksleiviams?
4. Ar mokytojai imasi tam tikrų iniciatyvų, metodų, kad sumažintų sukčiavimų skaičių (tiek kontaktiniu, tiek nuotoliniu būdu)?
 - 4.1. Jei taip, kokių? Ar jos veikia?

4. KARINIS RENGIMAS MOKYKLOSE

Pastaraisiais metais vis dažniau kalbama apie visuomenės atsparumą, pilietinio pasipriešinimo gebėjimus ir jaunimo vaidmenį valstybės gynyboje. Kintanti saugumo aplinka, augančios hibridinės grėsmės bei informaciniai išpuoliai kelia klausimą – ar jaunoji karta yra pakankamai pasirengusi ne tik atpažinti pavojus, bet ir tinkamai į juos reaguoti? Reaguojant į augančias grėsmes valstybės saugumui, stiprėjančius hibridinius iššūkius ir vis didėjančią poreikį ugdyti atsparią, kritiškai mąstančią ir veikti pasiruošusią visuomenę, valstybės politikų dėmesys krypta į būtinybę sistemingai svarstyti jaunimo pasirengimo valstybės gynybai klausimus nuo pat mokyklinio amžiaus.

1. Ar pritartumėte idėjai, jog jau nuo mokyklinio amžiaus jaunuoliai turėtų turėti karinio rengimo užsiėmimus?
 - 1.1. Jeigu taip, į kokių įgūdžių ugdymą turėtų būti labiausiai susitelkta?
2. Kokia forma turėtų vykti toks rengimas:
 - 2.1. Kas savaitinė pamoka / keletas kursų per metus / integruotas turinys?
3. Kurie iš šių įgūdžių jums būtų prioritetiniai:
 - 3.1. Šaudymo pagrindai / orientavimosi pradmenys / kibernetinis karas ir informacinis saugumas / psichologinis pasirengimas krizinėms situacijoms / krašto apsaugos pagrindai / civilinė sauga ir evakuacija / komandinio darbo pradmenys?

5. ALUMNI KLUBAI – MOKYKLŲ BENDRUOMENIŲ UGDYMAS

LMS, ieškodama būdų, kaip galima tiesiogiai prisidėti prie moksleivių karjeros ugdymo, profesinio orientavimo stiprinimo, siūlo naują iniciatyvą – mokyklos alumni klubai. Ši idėja kyla norint stiprinti mokyklos bendruomeniškumą, idėjų tęstinumą bei sudaryti geresnes galimybes moksleiviams tiesiogiai susipažinti su ateities perspektyvomis iš jau mokyklą baigusių moksleivių.

Sąvokos:

Mokyklos alumni – buvęs mokyklos mokiny.

Alumni klubas – buvusių mokyklos moksleivių vienijanti bendruomenė, kuri priklauso mokyklai bei yra vadovaujama pačių alumni.

1. Ar Jūsų mokykloje yra sukurtas alumni klubas?
2. Ar buvę mokyklos mokiniai dalyvauja mokyklos veiklose?
3. Ar manote, jog mokyklos alumni prisidėjimas prie mokyklos gyvenimo atvertų platesnes galimybes mokinių savivaldos veiklai / likusių mokyklos moksleivių galimybes?
4. Ar manote, jog yra poreikis bendruomeniškumą / karjeros ugdymą skatinti papildomomis formomis?
5. Kokiomis kitomis priemonėmis būtų galima stiprinti karjeros ugdymą mokyklose?
6. Ar turite gerųjų savo mokyklos patirčių? Jei taip, kokių?

Susidomėjus šia idėja bei norint įsteigti savo mokyklos alumni klubą, siūlome kreiptis į MS kuratorių, pateikti ir išdiskutuoti šią idėją kaip galimybę gerinti mokyklos bendruomenės gyvenimą. Esant klausimams, kreipkitės į savo miesto padalinį, kuris mielai Jums padės.

6. KULTŪROS PASAS

Kultūros pasas – priemonė visų Lietuvos mokinių, besimokančių pagal bendrojo ugdymo programas, kultūros pažinimo įpročiams ugdyti ir jų kultūros patirčiai plėsti, teikiant jiems tam tikras kultūros ir meno paslaugas. Nuo 2023 m. sausio 1 d. kultūrinės edukacijos sistemos portale www.kulturospasas.lt mokiniui kalendoriniams metams suformuojama paskyra, kuriai priskiriamos lėšos paslaugoms apmokėti. Kultūros paso paslaugose mokiniai gali dalyvauti su klase ar grupe, o mokiniai nuo 16 metų paslaugas gali užsisakyti ir dalyvauti individualiai. LMS, siekdama išsiaiškinti šios priemonės efektyvumą ir problematiką, pateikia šiuos klausimus:

1. Ar esate naudojęsi Kultūros paso paslaugomis?
 - 1.1. Kaip vertinate šią patirtį?
2. Ar manote, kad turite pakankamai informacijos apie šią priemonę ir jos siūlomas galimybes?
 - 2.1. Jei taip, iš kur šią informaciją gavote?
 - 2.2. Jei ne, kur norėtume tokią informaciją rasti? Kas, Jūsų manymu, ugdymo procese už tai turėtų būti atsakingas?
3. Kokias problemas šioje priemonėje įžvelgiate bei su kokiais problemos susidūrėte patys?
4. Ar Kultūros paso skiriama pinigų suma yra pakankama?

- 4.1. Jei ne, kokia suma būtų pakankama?
5. Kokių paslaugų Kultūros pase trūksta?
6. Ar ši priemonė patenkina kultūrinio švietimo poreikį?
 - 6.1. Kodėl?

7. NEFORMALUSIS VAIKŲ ŠVIETIMAS (NVŠ)

Neformalusis švietimas yra apibrėžiamas LR Švietimo įstatymo šitaip: švietimas pagal įvairias švietimo poreikių tenkinimo, kvalifikacijos tobulinimo, papildomos kompetencijos įgijimo programas, išskyrus formaliojo švietimo programas.

Neformalusis vaikų švietimas (toliau – NVŠ) atitinka šį apibrėžimą, jis yra lankstus ir pritaikytas pagal vaikų interesus bei poreikius, skatinantis mokymąsi gyvenime ir ugdant plačiąsias kompetencijas, kurios gali būti naudingos tiek asmeniniam, tiek profesiniam gyvenimui ateityje.

1. Ar įsitraukiate į kokią nors NVŠ veiklą (įvairūs būreliai, projektai, popamokinė veikla)?
 - 1.1. Jei taip, į kokią?
 - 1.2. Jei ne, kodėl?
2. Kokią naudą Jums suteikia NVŠ veikla?
 - 2.1. Jei NVŠ veikloje nedalyvaujate, kaip manote, kokia veiklą teikiama nauda galėtų Jus paskatinti dalyvauti NVŠ veikloje?

Susitarime dėl Lietuvos švietimo politikos 2021 m. - 2030 m. (jį galite rasti [čia](#)) Lietuvos Respublikos Seime atstovaujamos politinės partijos, bendradarbiaudamos su Lietuvos savivaldybių asociacija ir Lietuvos švietimo taryba susitarė dėl kelių su NVŠ veikla susijusių įsipareigojimų:

- Sistemiskai į formalųjį ir neformalųjį švietimą integruoti kultūros turinį, meno formas ir kūrybiškumą skatinančius metodus, siekiant užtikrinti visuminio ugdymo(si) galimybes <...>;
- Iki 2027 metų išplėsti neformaliojo vaikų švietimo krepšelį ir sudaryti galimybes juo naudotis vaikams nuo 3 metų, prioritetą teikiant vaikams iš socialinę riziką patiriančių šeimų arba turintiems individualių ugdymosi poreikių. Įdiegti pasiekimų vertinimo modelį, kurį

taikant vaikai bendrojo ugdymo mokyklose galėtų formuoti neformaliai įgyjamų kompetencijų krepšelį;

3. Ar manote, kad į NVŠ veiklas, jų turinį, yra pakankamai integruojamas kultūros turinys, meno formos, kūrybiškumą skatinantys metodai? Kodėl taip manote? Padiskutuokite, pateikite realių pavyzdžių, jei tokių yra.
4. Kaip suprantate sąvoką „Pasiekimų vertinimo modelis“?
5. Kokie rodikliai, Jūsų nuomone, turėtų būti NVŠ pasiekimų vertinimo modelyje, kad galėtų tikslingai formuoti įgyjamų kompetencijų krepšelį? Padiskutuokite.

8. REGIONINĖ JAUNIMO POLITIKA

Šioje skiltyje su savo miesto padalinio pirmininku, regioninės jaunimo politikos koordinatoriumi aptarsite Jūsų mieste, rajone esančius svarbius klausimus, kitas aktualias temas, problemas, Jūsų požiūrį į šių dienų aktualijas. Prieš Vadovų klubą su savo komandomis, mokyklos bendruomene galite pasiruošti Jums aktualius klausimus, išsiaiškinti šiuo metu vyraujančias problemas Jūsų mokykloje, moksleivių poziciją šių dienų aktualijomis, o padalinio pirmininkas ir savanoriai padės visais kilusiais klausimais. Nebijokite kelti problemų į paviršių, nes LMS skatina ir siekia, jog Jūs drąsiai diskutuotumėte apie procesus, įvykius, problemas, kylančias Jūsų aplinkoje. Tik aiškiai komunikuojant ir išsigryninant problemas, galima ieškoti jų sprendimo būdų. Taip pat išreikškite savo nuomonę ties Jus liečiančiomis šių dienų aktualijomis, nes Jūsų nuomonė mums yra labai svarbi.

1. Kokią bent vieną esminę ir pagrindinę problemą įžvelgiate savo mokykloje?
 - 1.1. Kokie būtų Jūsų pirmieji žingsniai šios problemos sprendimo link?
 - 1.2. Ar žinote, į kokias institucijas galėtumėte kreiptis ieškant sprendimo būdo? Pateikite pavyzdžių;
 - 1.3. Kaip galvojate, ar prie šios problemos sprendimo galėtų prisidėti LMS?
2. Jei anksčiau jau pavyko išspręsti kokią nors problemą savo mokykloje, kaip tai darėte?
 - 2.1. Kaip LMS prisidėjo prie šios problemos sprendimo?
3. Jei anksčiau nepavyko išspręsti jokios problemos, kas kėlė didžiausius iššūkius? Kodėl?

- 3.1. Ar kreipėtės į LMS pagalbą?
4. Kokia šių dienų moksleivį liečianti aktualija Jūsų mokyklos bendruomenei yra svarbiausia? Kodėl?

Kilus klausimų, kreiptis:

Melita Mikalevičiūtė

LMS Vyr. Prezidento patarėja

melita.mikaleviciute@moksleiviai.lt

+370 676 42913

Kilus klausimų, kreiptis:

Lauryna Laurinaitytė

LMS Prezidento patarėja

lauryna.laurinaityte@moksleiviai.lt

+370 627 93229